

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาพัฒนาการของการศึกษาระบบเปิดในประเทศไทย โดยผู้วิจัยจะดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยใน 4 ประการ คือ เพื่อศึกษาพัฒนาการของการศึกษาระบบเปิดในประเทศไทย เพื่อศึกษาจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์ การศึกษาระบบเปิด เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการศึกษาระบบเปิดของประเทศไทย และเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปสังเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยเปิดในอาเซียน การนำเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยและคณะ ได้นำข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ บัณฑิตที่จบการศึกษาประจำปี 2558 คณาจารย์ประจำสาขาวิชา ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาพัฒนาการของการศึกษาระบบเปิดในประเทศไทย และจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์ของการศึกษาระบบเปิดในประเทศไทย

ตอนที่ 1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อศึกษาพัฒนาการ จุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์ของการศึกษาระบบเปิดในประเทศไทย จำนวน 95 คน มีทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของคณาจารย์ มีทั้งหมด 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด

ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนสู่การศึกษาระบบเปิด

ตอนที่ 1.3 การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นของผู้บริหาร มีทั้งหมด 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ความเป็นมหาวิทยาลัยเปิดของมสธ. มีลักษณะเด่น (จุดแข็ง) อย่างไรเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยเปิดในประเทศไทย

ส่วนที่ 2 ประโยชน์ (ข้อได้เปรียบ) ของการศึกษาระบบเปิด/
 ศักยภาพของการศึกษาทางไกลและการศึกษาระบบเปิดในสถานการณ์หรือสังคมปัจจุบัน
 ส่วนที่ 3 อุปสรรค
 ส่วนที่ 4 แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาระบบเปิดในมิติต่างๆ
 ตอนที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการศึกษาระบบเปิดของประเทศไทย
 ตอนที่ 3 เพื่อนำข้อมูลที่นำไปสังเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัย
 เปิดในอาเซียน

**ตอนที่ 1 ผลการศึกษาพัฒนาการของการศึกษาระบบเปิดในประเทศไทย และจุดแข็ง
 ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์ของการศึกษาระบบเปิดในประเทศไทย
 โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้**

ตอนที่ 1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 มีทั้งหมด 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ชาย	110	31.61
2. หญิง	238	68.39
รวม	348	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 238 คน
 คิดเป็นร้อยละ 68.39

ตารางที่ 4.2 จำนวนร้อยละแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. 21-25 ปี	23	6.61
2. 26-30 ปี	88	25.29
3. 31-40 ปี	164	47.13
4. 41-50 ปี	53	15.23
5. 51-60 ปี	17	4.89
6. 60 ปีขึ้นไป	3	0.86
เฉลี่ยรวม	348	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 47.13

ตารางที่ 4.3 จำนวนร้อยละแบบสอบถามจำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

สาขาวิชาที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ศิลปศาสตร์	38	10.92
2. วิทยาการจัดการ	183	52.59
3. เศรษฐศาสตร์	2	0.57
4. รัฐศาสตร์	2	0.57
5. มนุษยนิเวศน์ศาสตร์	24	6.90
6. นิเทศศาสตร์	14	4.02
7. เกษตรศาสตร์และสหกรณ์	55	15.80
8. พยาบาลศาสตร์	4	1.51
9. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	26	7.47
รวม	348	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาสาขาวิชา วิทยาการจัดการ จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 51.96

ตารางที่ 4.4 จำนวนร้อยละแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. นักเรียน, นักศึกษา	2	0.57
2. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	71	20.40
3. พนักงานเอกชน/รับจ้าง	186	53.45
4. ธุรกิจส่วนตัว	61	17.53
5. อื่นๆ	28	8.05
รวม	348	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน/รับจ้าง จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 54.38

ตารางที่ 4.5 จำนวนร้อยละแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน

รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. น้อยกว่า 10,000 บาท	39	11.21
2. 10,001-20,000 บาท	184	52.87
3. 20,001-30,000 บาท	70	20.11
4. 30,001-40,000 บาท	30	8.62
5. 40,001 บาทขึ้นไป	25	7.18
รวม	348	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 52.87

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิดด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. ข้อมูลของสถาบันการศึกษาในไทย ที่มีการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เอื้อต่อผู้เรียนในการศึกษาด้วยตนเอง	4.38	0.53	เห็นด้วย
2. หลักสูตรเนื้อหาความรู้ในสาขาวิชา	4.31	0.52	เห็นด้วย
3. ระบบการจัดการ (management) การศึกษาระบบเปิด	4.42	0.52	เห็นด้วย
4. ข้อมูลการบริการต่างๆ และเทคโนโลยีที่สนับสนุนผู้เรียนในการศึกษาระบบเปิด	4.39	0.54	เห็นด้วย
5. แหล่งทรัพยากรการศึกษาระบบเปิด	4.27	0.54	เห็นด้วย
รวม	4.35	0.53	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิดด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.53) และเมื่อแยกพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้านเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าสูงที่สุดคือ ระบบการจัดการ (management) การศึกษาระบบเปิด ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.52) รองลงมาคือ ข้อมูลการบริการต่างๆ และเทคโนโลยีที่สนับสนุนผู้เรียนในการศึกษาระบบเปิด ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.54)

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิดด้านการจัดการเรียนการสอนและขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ด้านการจัดการเรียนการสอนและขั้นตอนการจัดกิจกรรม	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. ช่วยเพิ่มความน่าสนใจในการเรียนการสอน	4.29	0.59	เห็นด้วย
2. ช่วยลดความแตกต่างระหว่างผู้เรียน	4.34	0.64	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอนและขั้นตอนการจัดกิจกรรม	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
3. สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง	4.55	0.54	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. สามารถเรียนล่วงหน้า หรือกลับไปทบทวนบทเรียนได้ตามความต้องการ	4.47	0.57	เห็นด้วย
รวม	4.41	0.58	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์ การศึกษาระบบเปิดด้านการจัดการเรียนการสอนและขั้นตอนการจัดกิจกรรมในภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับเห็นด้วย ยกเว้นสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองที่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ($\bar{x} = 4.55$, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ สามารถเรียนล่วงหน้า หรือกลับไปทบทวนบทเรียนได้ตามความต้องการ ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.57) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ช่วยเพิ่มความน่าสนใจในการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.59)

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิดด้านความน่าเชื่อถือของระบบ

ด้านความน่าเชื่อถือของระบบ	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. ท่านสามารถเรียนรู้ผ่านการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ตลอดเวลา ไม่จำเป็นต้องเดินทางมายังมหาวิทยาลัย แต่สามารถที่ศึกษาได้ด้วยตนเอง	4.43	0.62	เห็นด้วย
2. ท่านคิดว่าการเรียนการสอนแบบเดิม (แบบเผชิญหน้า) ดีกว่าการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์	3.60	0.88	เห็นด้วย
3. ท่านประสบปัญหาในการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์อยู่เสมอ	3.37	0.93	ไม่มีความคิดเห็น

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ด้านความน่าเชื่อถือของระบบ	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
4. ท่านคิดว่าการเรียนการสอนผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ให้คุณภาพของภาพและเสียงที่ดี	3.99	0.56	เห็นด้วย
5. ท่านคิดว่าการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์- ทรอนิกส์สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนได้	4.12	0.49	เห็นด้วย
6. ท่านคิดว่าการเรียนการสอนผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ให้ได้ประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่กับ โครงข่ายของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.19	0.58	เห็นด้วย
รวม	3.96	0.67	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์ การศึกษาระบบเปิดด้านความน่าเชื่อถือของระบบในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วย ยกเว้น ท่านประสบปัญหาในการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์อยู่เสมอที่อยู่ในระดับไม่มีความ คิดเห็น ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านสามารถเรียนรู้ผ่านการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ ทุกเวลา ไม่จำเป็นต้องเดินทางมายังมหาวิทยาลัย แต่สามารถที่ศึกษาได้ด้วยตนเอง ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ ท่านคิดว่าการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้ได้ประสิทธิภาพนั้น ขึ้นอยู่ กับโครงข่ายของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.58) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านประสบปัญหาในการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์อยู่เสมอ ($\bar{x} = 3.37$, S.D. = 0.93)

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด
ด้านการตอบสนองในระบบการเรียนการสอนแบบเปิดอย่างรวดเร็ว

ด้านการตอบสนองในระบบการเรียนการสอน แบบเปิดอย่างรวดเร็ว	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. ท่านคิดว่าการเรียนการสอนผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 ของท่าน	4.16	0.63	เห็นด้วย
2. ท่านคิดว่าการเรียนการสอนผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์สามารถช่วยให้การตัดสินใจรวดเร็วขึ้น	4.16	0.65	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ด้านการตอบสนองในระบบการเรียนการสอน แบบเปิดอย่างรวดเร็ว	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
3. ระบบสามารถใช้งานได้ทันทีเมื่อมีความ ต้องการ	4.15	0.72	เห็นด้วย
4. ระบบสามารถพูดโต้ตอบระหว่างผู้สอนกับ ผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน แบบสองทางอย่างมี ประสิทธิภาพ	3.86	0.76	เห็นด้วย
5. การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ สามารถดำเนินการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว	4.18	0.59	เห็นด้วย
รวม	4.10	0.67	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์ การศึกษาระบบเปิดด้านการตอบสนองในระบบการเรียนการสอนแบบเปิดอย่างรวดเร็ว โดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.07) และเมื่อแยกพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับเห็น ด้วยทุกด้านเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าสูงที่สุดคือ การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถ ดำเนินการได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ ท่านคิดว่าการเรียน การสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของท่าน ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.63)

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด
ด้านความมั่นใจในระบบการเรียนการสอนแบบเปิด

ด้านความมั่นใจในระบบการเรียนการสอนแบบเปิด	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
1. ท่านเห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน การสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์	4.26	0.51	เห็นด้วย
2. ท่านเข้าใจหรือมั่นใจในวัตถุประสงค์ของการ การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ใน มหาวิทยาลัย	4.16	0.56	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ด้านความมั่นใจในระบบการเรียนการสอนแบบเปิด	\bar{x}	S.D.	ความหมาย
3. ท่านรู้สึกมั่นใจเมื่อต้องมีการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์	4.07	0.62	เห็นด้วย
4. ท่านรู้สึกว่าการใช้งานการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นงานที่ยากสำหรับท่าน	3.33	1.09	ไม่มีความคิดเห็น
5. ท่านสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเรียนรู้ให้เข้ากับการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้เป็นอย่างดี	4.09	0.59	เห็นด้วย
6. ท่านรู้สึกไม่ชอบที่จะใช้การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เนื่องจากเกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับการใช้งาน	3.18	1.12	ไม่มีความคิดเห็น
รวม	3.85	0.74	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์ การศึกษาระบบเปิดด้านความมั่นใจในระบบการเรียนการสอนแบบเปิดในภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับเห็นด้วย ยกเว้นท่านรู้สึกว่าการใช้งานการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นงานที่ยากสำหรับท่าน และท่านรู้สึกไม่ชอบที่จะใช้การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เนื่องจากเกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับการใช้งานที่อยู่ในระดับไม่มีความคิดเห็น ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านเห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ ท่านเข้าใจหรือมั่นใจในวัตถุประสงค์ของการการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในมหาวิทยาลัย ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.56) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ท่านรู้สึกไม่ชอบที่จะใช้การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เนื่องจากเกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับการใช้งาน ($\bar{x} = 3.18$, S.D. = 1.12)

ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด
ด้านการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด

ด้านการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่มีความซับซ้อนและง่ายต่อการใช้งาน	3.93	0.67	เห็นด้วย
2. การเรียนรู้การใช้งานการเรียนการสอนผ่าน ระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นเรื่องที่ง่ายสำหรับท่าน	4.01	0.67	เห็นด้วย
3. ท่านคิดว่าการเรียนการสอนผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ทุกครั้ง จะต้องมีการทดสอบระบบ ก่อนใช้งาน	4.08	0.61	เห็นด้วย
4. ท่านคิดว่าท่านสามารถใช้การเรียนการสอน ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วยตัวท่านเอง	4.14	0.62	เห็นด้วย
5. ท่านคิดว่าการปฐมนิเทศการเรียนการสอน ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ก่อนการใช้งาน เป็นสิ่งที่ จำเป็น	4.17	0.62	เห็นด้วย
6. ท่านคิดว่าการเรียนการสอนผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์สามารถใช้งานได้ทุกเวลาประหยัดเวลา ในการจัดการเรียนการสอน	4.27	0.60	เห็นด้วย
7. สามารถใช้ในสภาพที่ผู้เรียนมีจำนวนมาก และผู้สอนมีจำนวนจำกัด ทั้งนี้สามารถแพร่ภาพและ เสียงไปยังผู้เรียนที่อยู่ในสถานที่ต่างๆได้ทุกที่	4.32	0.57	เห็นด้วย
รวม	4.13	0.62	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์ การศึกษาระบบเปิดด้านการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.62) และเมื่อแยกพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้านเช่นกัน โดยด้าน ที่มีค่าสูงที่สุดคือ สามารถใช้ในสภาพที่ผู้เรียนมีจำนวนมากและผู้สอนมีจำนวนจำกัด ทั้งนี้สามารถ แพร่ภาพและเสียงไปยังผู้เรียนที่อยู่ในสถานที่ต่างๆได้ทุกที่ ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.57) รองลงมาคือ

ท่านคิดว่าการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา ประหยัดเวลาในการจัดการเรียนการสอน (\bar{x} = 4.27, S.D. = 0.60)

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเรื่องสื่อการสอน

1. การเรียนการสอนในระบบอิเล็กทรอนิกส์

- ในการสอนระบบอิเล็กทรอนิกส์ สามารถใช้งานได้ทุกที่ทุกเวลา และสถานที่ต่างๆ ทุกที่ได้ดี
- อยากให้มีการเรียนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตและวิชาคำนวณควรจัดมืออบรมเพิ่มด้วยเนื่องจากพื้นฐานของความรู้ศึกษามีไม่เท่ากัน
- การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นเรื่องสะดวกสำหรับบางคน สำหรับคนที่ไม่มีความชำนาญเรื่องคอมพิวเตอร์ อาจคิดว่าเป็นเรื่องที่ยาก
- บัณฑิตยังไม่มีความเข้าใจการเรียนการสอนมากพอ ขอแนะนำให้มีการอบรมการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์
- ควรมีการปรับปรุงระบบการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้เรียน นักศึกษา เข้าใจได้
- ให้มีระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการเรียน การหาข้อมูลการเรียนรู้ใช้มากที่สุด
- การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ต้องอาศัยอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ มือถือ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ และตัวผู้ใช้ ซึ่งแต่ละคนไม่เหมือนกันจึงไม่สามารถใช้การเรียนการสอนทางนี้ได้ทางเดียว ควรมีให้เลือกใช้บริการตามความสะดวกและเหมาะสมแต่ของแต่ละบุคคล
- การเรียนอิเล็กทรอนิกส์ต้องใช้เครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ
- อยากให้มีการจัดการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และจัดให้มีการอบรมเข้มวิชาด้านคำนวณเนื่องจากพื้นฐานศึกษามีไม่เท่ากัน
- ควรปรับปรุงการแสดงผลให้อัปเดต เร็วเร็วกว่าเดิมและให้มีความเสถียรในการใช้งานช่วยสร้างความมั่นใจในการใช้งานหรือ การล็อกอิน เข้าสู่ระบบ

2. เนื้อหาสาระในสื่อการสอน และสื่อเสริม

- เนื้อหาในสื่อเสริม (MP3) บางครั้งไม่ตรงกับหนังสือ
- ในบางคณะไม่มีสื่อการสอนหรือมีไม่ครบ
- รายวิชาควรปรับปรุงเนื้อหาให้เป็นปัจจุบัน

- ควรมีสอนเสริมทางโทรทัศน์ให้มากขึ้น
- อยากให้มีระบบ 3D เพื่อช่วยการเรียนรู้การสอนมากขึ้น

3. การจัดส่งสื่อการสอน

- ควรจัดสื่อการเรียนการสอนให้รวดเร็วและถูกต้อง
- ระบบการเรียนการสอนดีอยู่แล้ว แต่มีความเข้าใจในเรื่องของการได้รับสื่อ/หนังสือ

การเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในเรื่องการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ และการติดต่อสอบถาม

- ระบบคอมพิวเตอร์ของ มสธ. ควรจะมีการโต้ตอบปัญหาให้นักศึกษาทราบให้เร็วกว่านี้ การเข้าระบบสั่งงานผ่าน Web ล่าช้ามาก เวลาผ่านไปหลายวันกว่าจะเข้าระบบได้
- การสื่อสารทางเทคโนโลยีสามารถสื่อสารให้กับผู้ที่ต้องการติดตามข้อมูลต่างๆ ได้ง่ายและทั่วถึงไม่ว่าใกล้หรือไกลประหยัดค่าใช้จ่าย
- รูปแบบในการเข้าสืบค้นซับซ้อนมากเกินไป
- อยากให้มีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย ส่งเสริมการเข้ามาศึกษา กับ มสธ ให้มากขึ้นครับ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

- การสอบผ่านระบบอาจทำให้มีทุจริตได้
- ระบบการเรียนการสอนของมหาลัยในความคิดของข้าพเจ้า ณ ตอนนี้อย่างน้อยได้อยู่เราสามารถแข่งกับมหาลัยอื่นได้อย่างสบายๆ เพราะที่นี้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ขอขอบคุณ มสธ. ที่ให้โอกาสให้ความรู้
- มสธ. คือ การเรียนรู้ที่เปิดสำหรับทุกคนเป็นระบบทางไกลที่มีประสิทธิภาพ รัฐบาลควรให้การสนับสนุน
- การจัดทำแบบนี้ดีอยู่แล้วเป็นการเปิดโอกาสให้กับทุกเพศทุกวัยที่สนใจในการเรียนแต่ขาดโอกาสที่จะสามารถเข้ามาเรียนได้แบบมหาลัยปิด

ตอนที่ 1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของคณาจารย์ มีทั้งหมด 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์จากระบบเปิด

ระบบเปิด

ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนสู่การศึกษาระบบเปิด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.12 จำนวนร้อยละแบบสอบถามจำแนกตามเพศของคณาจารย์

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ชาย	9	30
2. หญิง	21	70
รวม	30	100

จากตารางที่ 4.12 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70

ตารางที่ 4.13 จำนวนร้อยละแบบสอบถามจำแนกตามอายุของคณาจารย์

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. 26-30 ปี	1	3.33
2. 31-40 ปี	8	26.67
3. 41-50 ปี	6	20
4. 51-60 ปี	14	46.67
5. 60 ปีขึ้นไป	1	3.33
รวม	30	100

จากตารางที่ 4.13 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67

ตารางที่ 4.14 จำนวนร้อยละแบบสอบถามจำแนกตามสาขาวิชา และสำนักที่สังกัด

สาขาวิชาที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ศิลปศาสตร์	1	3.33
2. ศึกษาศาสตร์	2	6.67
3. วิทยาการจัดการ	2	6.67

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

สาขาวิชาที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. เศรษฐศาสตร์	4	13.33
5. รัฐศาสตร์	1	3.33
6. วิทยาศาสตร์สุขภาพ	-	-
7. มนุษยนิเวศน์ศาสตร์	-	-
8. นิติศาสตร์	3	10
9. นิเทศศาสตร์	1	3.33
10. เกษตรศาสตร์และสหกรณ์	5	16.67
11. พยาบาลศาสตร์	1	3.33
12. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	5	16.67
13. สำนักทะเบียนและวัดผล	2	6.67
14. สำนักเทคโนโลยีการศึกษา	3	10
รวม	30	100

จากตารางที่ 4.14 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัดสาขา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ และสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ตารางที่ 4.15 จำนวนร้อยละแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง และตำแหน่งทางวิชาการ

ตำแหน่งทางวิชาการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ศาสตราจารย์ ดร.	-	-
2. ศาสตราจารย์	-	-
3. รองศาสตราจารย์ ดร.	10	33.33
4. รองศาสตราจารย์	5	16.67
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	4	13.33
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์	1	3.33
8. อาจารย์ ดร.	4	13.33
9. อาจารย์	6	20
รวม	30	100

จากตารางที่ 4.15 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์ ดร. จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตารางที่ 4.16 จำนวนร้อยละแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนปีที่ทำงานในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

จำนวนปี ที่ทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. 5-15	12	40
2. 16-25	3	10
3. 26-35	11	36.67
4. 36 ปีขึ้นไป	1	3.33
5. อื่นๆ น้อยกว่า 2 ปี และ 3 ปี	3	10
รวม	30	100

จากตารางที่ 4.16 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำงานในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ระหว่าง 26 – 35 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67

ส่วนที่ 2 ความหมาย จุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด

ตารางที่ 4.17 ความหมาย จุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิดด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เอื้อต่อผู้เรียนในการศึกษาด้วยตนเอง	4.47	0.68	เห็นด้วย
2. หลักสูตรเนื้อหาความรู้ในสาขาวิชา	4.63	0.61	เห็นด้วย
3. ระบบการจัดการ (management) การศึกษาระบบเปิด	4.27	0.98	เห็นด้วย
4. การบริการต่าง ๆ และเทคโนโลยีที่สนับสนุนผู้เรียนในการศึกษาระบบเปิด	4.47	0.68	เห็นด้วย
เฉลี่ยรวม	4.43	0.77	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์ การศึกษาระบบเปิดด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.77) และเมื่อแยกพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้านเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าสูงที่สุด คือ หลักสูตรเนื้อหาความรู้ในสาขาวิชา ($\bar{x} = 4.63$, S.D. = 0.61) รองลงมา คือ การเรียนการสอน ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เอื้อต่อผู้เรียนในการศึกษาด้วยตนเอง และการบริการต่าง ๆ และ เทคโนโลยีที่สนับสนุนผู้เรียนในการศึกษาระบบเปิด ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.68)

ตารางที่ 4.18 ความหมาย จุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด ด้านการจัดการเรียนการสอนและขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ด้านการจัดการเรียนการสอนและ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. มีความน่าสนใจและจูงใจในการเรียน	4.23	0.86	เห็นด้วย
2. ช่วยลดความแตกต่างระหว่างผู้เรียน	4.20	0.81	เห็นด้วย
3. สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง	4.60	0.56	เห็นด้วย
4. สามารถเรียนล่วงหน้า หรือกลับไป	4.60	0.50	เห็นด้วย
ทบทวนบทเรียนได้ตามความต้องการ			
รวม	4.41	0.68	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์ การศึกษาระบบเปิดด้านการจัดการเรียน การสอนและขั้นตอนการจัดกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับเห็นด้วย ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.68) และเมื่อแยกพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยทุก ด้านเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าสูงที่สุด คือ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.56) รองลงมา คือ สามารถเรียนล่วงหน้า หรือกลับไปทบทวนบทเรียนได้ตามความต้องการ ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.68)

ตารางที่ 4.19 ความหมาย จุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด
ด้านความหมายของการศึกษาระบบเปิด

ความหมายของการศึกษาระบบเปิด	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. จากความหมายของการศึกษาระบบเปิดที่กล่าวไว้ในคำชี้แจง ท่านคิดว่า มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีลักษณะตามความหมายดังกล่าวนี้เพียงใด	4.00	0.69	เห็นด้วย
2. ระดับของการเปิดในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	4.03	0.61	เห็นด้วย
รวม	4.02	0.65	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิดด้านความหมายของการศึกษาระบบเปิด ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.65) และเมื่อแยกพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้านเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าสูงที่สุด คือ ระดับของการเปิดในการจัดการศึกษาของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.61)

ตารางที่ 4.20 ความหมาย จุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด
ด้านความน่าเชื่อถือของระบบ

ด้านความน่าเชื่อถือของระบบ	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. สามารถเรียนรู้ผ่านการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ตลอดเวลา ทุกที่ และสามารถศึกษาซ้ำได้ด้วยตนเองตามที่ต้องการ	3.93	0.74	เห็นด้วย
2. การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถใช้ช่องทางการปฏิสัมพันธ์ได้หลากหลายช่องทางระหว่างผู้สอน ผู้เรียน กลุ่มเพื่อนได้ดีเทียบเท่ากับการสอนแบบเผชิญหน้า	3.60	0.81	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ด้านความน่าเชื่อถือของระบบ	\bar{x}	SD	ความหมาย
3. บทเรียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการผลิตด้านภาพและเสียงในลักษณะมัลติมีเดียได้	4.07	0.78	เห็นด้วย
4. ประสิทธิภาพการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ขึ้นอยู่กับโครงข่ายของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.40	0.86	เห็นด้วย
เฉลี่ยรวม	4.00	0.80	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์ การศึกษาระบบเปิดด้านความน่าเชื่อถือของระบบ ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.80) และเมื่อแยกพิจารณา รายด้านพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้านเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าสูงที่สุด คือ ประสิทธิภาพการเรียน การสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ขึ้นอยู่กับโครงข่ายของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.86) รองลงมา คือ บทเรียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการผลิตด้านภาพและเสียงในลักษณะมัลติมีเดียได้ ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.78)

ตารางที่ 4.21 ความหมาย จุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด
ด้านการตอบสนองการเรียนรู้ในการศึกษาระบบเปิด

ด้านการตอบสนองการเรียนรู้ในการศึกษาระบบเปิด	\bar{x}	SD	ระดับ
1. การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.33	0.66	เห็นด้วย
2. การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถช่วยให้เกิดการทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.50	0.97	เห็นด้วย
3. ระบบสามารถใช้งานได้ทันทีเมื่อมีความต้องการ	3.90	0.80	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ด้านการตอบสนองการเรียนรู้ ในการศึกษาระบบเปิด	\bar{x}	SD	ระดับ
4. ระบบสามารถทำให้พูดโต้ตอบ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน แบบสองทางอย่างมีประสิทธิภาพ	3.70	0.70	เห็นด้วย
5. สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใน การเรียนรู้ให้เข้ากับการเรียนการสอนผ่าน ระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้เป็นอย่างดี	3.67	0.55	เห็นด้วย
เฉลี่ยรวม	3.82	0.74	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์ การศึกษาระบบเปิดด้านการตอบสนองการเรียนรู้ในการศึกษาระบบเปิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.74) และเมื่อแยกพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน เช่นกัน โดยด้านที่มีค่าสูงที่สุด คือ การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์สอดคล้องกับรูปแบบ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ($\bar{x} = 4.33$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ ระบบสามารถใช้งานได้ทันทีเมื่อ มีความต้องการ ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 0.80)

ตารางที่ 4.22 ความหมาย จุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด
ด้านการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด

ด้านการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด	\bar{x}	SD	ความหมาย
1. การเรียนการสอนผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ง่ายต่อการใช้งาน	3.83	0.79	เห็นด้วย
2. สามารถใช้การเรียนการสอนผ่าน ระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วยตัวท่านเอง	3.87	0.78	เห็นด้วย
3. การปฐมนิเทศการเรียนการสอน ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ก่อนการใช้งานเป็น สิ่งที่จำเป็น	4.37	0.81	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ด้านการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด	\bar{x}	SD	ความหมาย
4. การเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์สามารถใช้งานได้ตลอดเวลาและประหยัดเวลาในการจัดการเรียนการสอน	4.03	0.81	เห็นด้วย
5. สามารถใช้ในสภาพที่ผู้เรียนมีจำนวนมากและผู้สอนมีจำนวนจำกัด ทั้งนี้สามารถแพร่ภาพและเสียงไปยังผู้เรียนที่อยู่ในสถานที่ต่าง ๆ ได้ทุกที่	4.13	0.86	เห็นด้วย
รวม	4.05	0.81	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็ง ศักยภาพ และการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิดด้านการใช้ประโยชน์การศึกษาระบบเปิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.81) และเมื่อแยกพิจารณาทางด้านพบว่าอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้านเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าสูงที่สุด คือ การปฐมนิเทศการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ก่อนการใช้งานเป็นสิ่งที่จำเป็น ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.81) รองลงมา คือ สามารถใช้ในสภาพที่ผู้เรียนมีจำนวนมากและผู้สอนมีจำนวนจำกัด ทั้งนี้สามารถแพร่ภาพและเสียงไปยังผู้เรียนที่อยู่ในสถานที่ต่าง ๆ ได้ทุกที่ ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.86)

ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนสู่การศึกษาระบบเปิด

แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนสู่การศึกษาระบบเปิด พบว่า

1. การบริหารจัดการโครงสร้างมหาวิทยาลัย

ด้านนโยบาย

- ควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ นอกเหนือจากจุดคุ้มทุน รวมทั้งใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อลดค่าใช้จ่ายและทำให้เกิดความคล่องตัวยิ่งขึ้น เช่น facebook live แทนการถ่าย outdoor ที่ใช้บุคลากรจำนวนมาก
- ควรให้อิสระกับสาขาวิชาในการบริหารจัดการทรัพยากรมากขึ้น เพื่อความรวดเร็วและสะดวก หรือการสร้างสรรคการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับศาสตร์นั้น ๆ โดยไม่ยึดติดกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบเดิม ๆ

- เน้นการกระจายการบริหาร กระจายอำนาจ ควรมีการลดการรวมศูนย์ลง มีธรรมาภิบาล

- มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนงบประมาณให้โครงสร้างมีลำดับที่ไม่ซับซ้อนง่ายต่อการจัดการมีหน่วยสนับสนุนและช่วยจัดการอย่างเป็นระบบ

ด้านสื่อการศึกษา

- ควรส่งเสริมให้หน่วยงานสนับสนุนทางสื่อ เทคโนโลยีมีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพที่ก้าวทันโลก ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้พร้อมในการสนับสนุนสาขาวิชาในการออกแบบการเรียนการสอนที่ทันสมัย ไม่น่าเบื่อและเข้าถึงคน generation z ให้มากขึ้น มากกว่าการใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยสื่อแบบในอดีต

- ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง

ด้านหน่วยงาน บุคลากร และอุปกรณ์เฉพาะ

- จัดให้มีหน่วยงานและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและทักษะในงานต่างๆ ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน/การศึกษาในระบบเปิดทั้งด้านวิชาการ สนับสนุนวิชาการและเทคโนโลยีอย่างจริงจังและเพียงพอ

- มีความพร้อมของระบบ Infrastructure และส่วนงานที่ทำหน้าที่สนับสนุน อาจารย์ผู้สอนที่มีหน้าที่รับผิดชอบ Content ควรพัฒนาบุคคล และอุปกรณ์

- ควรมีหน่วยงานรองรับที่ชัดเจน ประสานจุดเดียวเบ็ดเสร็จ ลดขั้นตอนเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว

- ควรใช้ระบบการสื่อสารผ่านอิเล็กทรอนิกส์เพื่อความรวดเร็วอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สูญหายมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

- ควรมีซอฟต์แวร์ที่สะดวกต่อการใช้งาน

- ให้ศูนย์วิทยาฯ ทั้ง 10 ศูนย์ มีบทบาทในการแนะนำ ให้คำปรึกษา และเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนนั้น ๆ

2. หลักสูตรการเรียนการสอน

- ควรมีหลักสูตรที่หลากหลาย ทันสมัย เหมาะสม และสนองตอบความต้องการ เน้นความต้องการของผู้เรียนส่วนบุคคล (Personalized Learning) มุ่งนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้มากขึ้น เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน และ/หรือเป็นอาชีพที่ยังขาดแคลนอยู่

- ควรพัฒนาหลักสูตรออนไลน์ โดยตรง ด้วยอีกช่องทางหนึ่ง กล่าวคือ มหาวิทยาลัยควรยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ว่าผู้เรียนประสงค์จะเรียนแบบไหนที่เอื้ออำนวยกับผู้เรียน

มากที่สุด เช่น ช่องทางสื่อหนังสืออย่างเดียว ช่องทางสื่อออนไลน์อย่างเดียว แล้วจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนตามที่ผู้เรียนเลือกมา นั่นคือ หลักสูตรทุกหลักสูตรต้องมี พร้อมทั้ง 2 รูปแบบมากกว่าการบีบบังคับให้ทุกหลักสูตรปรับไปสู่การเรียนการสอนออนไลน์ทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากธรรมชาติของนักศึกษา มสธ ไม่ใช่คนที่พร้อมที่จะเข้าถึงสื่อออนไลน์ทุกคน เช่น สาวโรงงาน ตำรวจ ตระเวนชายแดน เป็นต้น

- ควรออกแบบหลักสูตรระยะสั้นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนยุคปัจจุบัน มีความกระชับ เข้าใจง่ายหลักสูตร on demand เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ หลักสูตร short course ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

- การจัดกิจกรรมเสริมที่เหมาะสม เท่าที่จำเป็น และสอดคล้องกับการใช้สื่อ

3. ผู้สอน

- ผู้สอนเป็นผู้ที่มีประสบการณ์จะเขียนเนื้อหาเห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น ปรับกระบวนการทัศน์และ ทัศนคติโดยยึดโยงกับหลักปรัชญาของมหาวิทยาลัย ในขณะเดียวกันก็คำนึงถึงข้อจำกัดอันเป็นธรรมชาติของนักศึกษา มสธ เข้าใจผู้เรียน เอาใจใส่ผู้เรียน มีความรู้ดี มีความรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้อำนวยความสะดวก สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย

- ผู้สอนควรเรียนรู้การใช้สื่อต่าง ๆ ประกอบการเรียนการสอนทางไกลที่ทันสมัยให้มากขึ้นนอกเหนือจากความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาวิชาแล้ว ยังควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ วิธีการเรียนการสอน และทักษะด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ควรได้รับการพัฒนาด้านการเรียนการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ สามารถให้เนื้อหาและจัดการเรียนการสอนระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ มีการพบปะ online เพื่อตอบข้อสงสัยอย่างสม่ำเสมอ มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ออกแบบการเรียนการสอนให้น่าสนใจและเกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อสนับสนุนการทำงานและการจัดการเรียนการสอน และมีทักษะที่ Qualify การสอนในระบบการสอนแบบใหม่ที่เน้นการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาช่วยพัฒนาด้านการใช้สื่อ

- ผู้สอนควรมีจำนวนผู้สอนที่เพียงพอแก่การดูแลนักศึกษาจำนวนมากในระบบเปิด

- ต้องมีการกำหนดเป็น KPI ของผู้สอนและให้ advantage กับ “คุณภาพ” ที่ดี นอกเหนือจาก “ปริมาณ”

4. สื่อการเรียนการสอน/แหล่งเรียนรู้

- สื่อการเรียนการสอนต้องมีความหลากหลาย ทันสมัย และมีจำนวนมาก เพียงพอ เข้าถึงได้ง่ายและใช้งานได้สะดวก ง่ายชัดเจน เข้าใจง่าย ทันสมัย ระบบเสถียร และสามารถเข้าถึงได้จากทุกที่ทุกเวลาได้โดยง่าย มีความน่าสนใจและสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความคิด วิเคราะห์ และนำไปปรับใช้ได้

- การออกแบบสื่อมีความสั้นและความยาวตามความสามารถการเรียนรู้ของผู้เรียน มีระบบทดสอบ และติดตามการเรียนรู้ที่ง่ายและเหมาะสม และควรเพิ่มขีดความสามารถ แก่อุปกรณ์สื่อต่างๆ

- เน้นการใช้สื่อเสริมที่นอกเหนือจากเนื้อหา ควรมีสื่อที่หลากหลาย เหมาะกับทุกกลุ่มการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนควรพัฒนาให้ทันสมัย (modern) ให้ผู้เรียนไม่รู้สึกเบื่อ เนื่องจากลักษณะของสื่อเกี่ยวข้องกับภาพลักษณ์ (image) ของมหาวิทยาลัย

- สื่อประเภทรายการควรปรับการจัดการจัดรายการที่มีลักษณะเหมือนการใช้ผังแบบช่อง 11 ในอดีต โดยอาจจะใช้การ outsource ช่วยนำร่องเพื่อทำให้คนคิดในรูปแบบรายการ

- สื่อที่สร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เช่น มีทั้งภาพและเสียง นำตัวอย่างของจริงมาเสนอผ่านสื่อ มากกว่าการบรรยายอย่างเดียว

- ในส่วนแหล่งรู้อย่างจำกัดและไม่เพียงพอ เช่น ชุดวิชาควรทำรูปแบบ e-book เป็นต้น

- ในหนึ่งชุดวิชาต้องมีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายช่องทางให้นักศึกษา เข้าเรียนรู้สามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดของตนเอง เช่น ไม่บังคับเฉพาะ e-learning อย่างเดียว เพราะนักศึกษาบางคนอยู่บนตอยไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้เข้าร่วมกิจกรรมไม่ได้

- ควรพัฒนาให้มีเอกสารในห้องสมุดของศูนย์วิทยุให้มากขึ้นและให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์ในการใช้สืบค้นทางเน็ต

5. การบริการการศึกษา

- ศูนย์การเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ ควรได้รับการสนับสนุนทรัพยากรอื่น ๆ ให้มากขึ้น ควรมีการบริการจัดการที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนเป็นอย่างดี เช่น นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้จัดการ การบริการนักศึกษาในส่วนต่าง ๆ

- ควรสนับสนุนทั้งผู้สอนและผู้เรียน ให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้ อย่าคิดเพียงเขามีข้อจำกัด แต่ให้คิดว่าจะทำอย่างไรให้ข้อจำกัดเหล่านั้นหมดไป

- การให้ข้อมูลและตอบปัญหา กับนักศึกษาควรมีการให้บริการที่ดี รวดเร็ว และทันการณ์ ตรงเวลา ชัดแจ้ง กระชับ ไม่ผิดพลาด การแก้ปัญหา รวดเร็ว ให้นักศึกษาเข้าถึงได้ สะดวก ใช้ง่าย และทั่วถึงกับนักศึกษาที่อยู่ห่างไกล

- การบริการต้องมีคุณภาพ รอบด้าน และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน อย่างจริงจัง มีการแนะแนวด้านการเรียนแก่นักศึกษาในชุดวิชาต่าง ๆ

- การบริการแบบ face to face ควรมีเพิ่มขึ้น

- การบริการแบบ One stop service เปิดเสร็จในจุดเดียว

- ตัวระบบอินเทอร์เน็ตต้องรวดเร็ว

- เพิ่มช่องทางบริการ และพัฒนาบุคคลที่ให้บริการ

6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

งานวิจัยน่าสนใจ เป็นกำลังใจให้ พยายามหาทางผลักดันเองงานวิจัยนี้มาพัฒนา มสธ. จะดีมากและทัศนคติของผู้สอนต้องเป็นด้านบวกต่อการสอน

ตอนที่ 1.3 การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นของผู้บริหาร มีทั้งหมด 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ความเป็นมหาวิทยาลัยเปิดของมสธ. มีลักษณะเด่น (จุดแข็ง) อย่างไร เมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยเปิดในประเทศไทย

ส่วนที่ 2 ประโยชน์ (ข้อได้เปรียบ) ของการศึกษาระบบเปิด/ศักยภาพของ การศึกษาทางไกลและการศึกษาระบบเปิดในสถานการณ์หรือสังคมปัจจุบัน

ส่วนที่ 3 อุปสรรค

ส่วนที่ 4 แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาระบบเปิดในมิติต่างๆ

ส่วนที่ 1 ความเป็นมหาวิทยาลัยเปิดของมสธ. มีลักษณะเด่น (จุดแข็ง) อย่างไรเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยเปิดในประเทศไทย

การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับ ความเป็นมหาวิทยาลัยเปิดของ มสธ. มีลักษณะเด่น (จุดแข็ง) อย่างไรเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยเปิด ในประเทศไทย โดยแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ พบว่า

ด้านมหาวิทยาลัย

มีพระราชบัญญัติจัดตั้งมหาวิทยาลัยฯ โดยมีเจตจำนงที่ชัดเจน มีความยืดหยุ่น ตอบสนอง และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เป็นมหาวิทยาลัยที่เปิดโอกาส ให้คนที่ไม่มีโอกาสเรียน ไม่มีเวลาเรียน เรียนเมื่อพร้อม โดยมีศักดิ์และสิทธิ์เทียบเท่ามหาวิทยาลัยอื่น

ด้านหลักสูตร และด้านตัวผู้เรียน

มีหลักสูตรการเรียนการสอนทั้งหลักสูตรปริญญาตรี หลักสูตรปริญญาโท หลักสูตรปริญญาเอก และหลักสูตรสัมฤทธิ์บัตร ที่ครอบคลุมศาสตร์ต่าง ๆ และสามารถโอนชุดวิชา จากหลักสูตรสัมฤทธิ์บัตร มาเรียนต่อในหลักสูตรระดับปริญญาตรีได้ โดยเน้นสนับสนุนการเรียนตลอดชีวิต และหากมีปัญหาการเรียนไม่จบหลักสูตร สามารถกลับมาสู่ระบบการเรียนได้ใหม่ และสามารถโอนย้ายจากมหาวิทยาลัยอื่นได้ สามารถเรียนได้ทุกวัย ทุกระดับการศึกษา ก็สามารถมาเรียนได้ คนที่ทำงานประจำก็มีโอกาสเรียน และตัวผู้เรียน มีโอกาสเลือกเรียนตามความพอใจ ตามความต้องการ มีความอิสระ อยากรเรียนตามเวลาที่ต้องการศึกษาได้ ผู้สำเร็จการศึกษามีความรัก มีความศรัทธา อาจารย์ หลักสูตร และมีความเชื่อมั่น

ด้านการสอน และด้านสื่อ

รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นมาตรฐาน ระบบการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น นำเสนอ ร่วมกัน เป็นระบบที่พัฒนาระบบความคิด สื่อการศึกษาทันสมัย มีเอกสารการสอน สื่อต่าง ๆ ที่เป็นสื่อใหม่ (สื่อดิจิทัล) เสริมเพิ่มเติมเนื้อหาการเรียนการสอนสื่อหลากหลายและมีคุณภาพ โดยมีทั้งสื่อหลัก สื่อเสริม คู่ขนานกัน

ด้านการสอบ และด้านระบบสนับสนุน

การสอบทุกที่ ตามสนามสอบจังหวัดต่าง ๆ ระบบการจัดทำคลังข้อสอบ เป็นมาตรฐานการวัดและประเมินผล มีหน่วยงานที่ดูแลโดยเฉพาะ มีการวิเคราะห์คุณภาพ มีห้องสมุด การเตรียมไปสู่ OER การจัดบริการห้องสมุดได้ทั่วถึง ส่วนกลาง ศูนย์วิทยาพัฒนา จังหวัดอื่น ๆ และ ราชทัณฑ์

ด้านค่าใช้จ่าย

ราคาค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าสถาบันอื่น ค่าใช้จ่ายเรื่องความเป็นอยู่

ส่วนที่ 2 ประโยชน์ (ข้อได้เปรียบ) ของการศึกษาระบบเปิด/ศักยภาพของการศึกษาทางไกลและการศึกษาระบบเปิดในสถานการณ์หรือสังคมปัจจุบัน

ในสถานการณ์หรือสังคมปัจจุบัน

การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับประโยชน์ของการศึกษาระบบเปิด/ศักยภาพของการศึกษาทางไกลและการศึกษาระบบเปิดในสถานการณ์หรือสังคมปัจจุบัน พบว่าเดิมวัยทำงานไม่มีวุฒิ ปัจจุบัน นักศึกษาที่เรียนนอกระบบกลับมาสูในระบบ สามารถเรียนหลักสูตรอื่นควบคู่ไปด้วยได้ ผู้เรียน เรียนไปด้วย ทำงานไปด้วย ไม่รบกวนเวลาทำงาน มีความยืดหยุ่นของผู้เรียน อ่านหนังสือที่บ้าน ไม่ต้องเดินทาง มหาวิทยาลัยได้

ยกระดับคุณภาพชีวิตประชากร มีการพัฒนาคนได้จำนวนมากพร้อมกัน ประโยชน์การศึกษาจบ การศึกษาได้ง่าย ได้รับการยอมรับ/ความมั่นใจในระบบเปิดของผู้เรียน (ในมุมมองของผู้จัดการศึกษา)

ส่วนที่ 3 อุปสรรค

การวิเคราะห์แบบสัมพัทธ์เชิงลึกความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับ อุปสรรค ในด้านปัจจัยจากภายนอก และปัจจัยจากภายใน พบว่า

ปัจจัยจากภายนอก

ข้อจำกัด พรบ. มคอ. กำหนดให้มีการฝึกปฏิบัติหลายชั่วโมงเป็น อุปสรรคการเรียนทางไกล มติคณะกรรมการกฤษฎีกาและคุ้มครองแรงงาน กฎระเบียบ เช่น หลักสูตรอาชีพจะโอนมาและความปลอดภัย กำหนดคุณสมบัติการรับสายวิทยาศาสตร์ ไม่รับสายสังคม ติดต่อปรัชญามหาวิทยาลัย ที่ใคร ๆ ก็เรียนได้

มหาวิทยาลัยไม่ยอมให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าเรียนบาง หลักสูตร ที่ต้องมีสาขาวิชาซีพอรองรับ เกณฑ์การตรวจจากภายนอก บอกว่าเปิดโอกาส แต่มีอุปสรรค ภายนอก เช่น ต้องมีคะแนนภาษาอังกฤษในการเข้าศึกษา

ปัจจัยจากภายใน

ผู้บริหาร กับความเข้าใจในการบริหาร และบุคคลากร ไม่มีปรับเปลี่ยน มุมมองเชิงโครงสร้างและองค์การ 30 กว่าปี ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงภายในและภายนอก

การผลิตเอกสารการสอนประกอบชุดวิชา ความล่าช้าในการผลิตเอกสาร การสอน ระยะเวลาการเขียนหน่วยไม่เป็นไปตามแผน ไม่มีมาตรการในการจัดการในการผลิตเอกสาร การสอน ควรปรับเนื้อหาเอกสารการสอนให้ ตอบสนองความรู้ให้ผู้เรียน ปัจจุบันสื่อยังไม่ตอบสนอง ความต้องการรายบุคคล สื่อในปัจจุบัน (มสธ) ไม่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีความเข้าใจได้ง่ายขึ้น เทคโนโลยี มีการปรับเปลี่ยน การเข้าถึงเอกสารการสอนต้องมีการปรับเปลี่ยนตามเทคโนโลยี ยกตัวอย่าง ตัวเล่ม อาจมีแคมีแนวการศึกษา และไม่มีเนื้อหาเป็นเล่มใหญ่ แต่มีวิธีการเรียนให้สืบค้นต่อยอดได้เพื่อให้เข้า กับยุคสมัย และเพิ่มช่องทาง e-Book เอกสารการสอนที่ทำมาสู่การวัดผลในรูปแบบการจัดการสอบที่เป็น multiple choice สามารถวัดความรู้ได้ในระดับต่ำ (ความรู้ ความจำ) ปัญหาการส่งหนังสือซ้ำมีการ drop out ทำให้ผู้เรียนไม่สำเร็จการศึกษา

การรวมบริการประสานภารกิจ ไม่ได้ทำอย่างที่เขียน เพราะมีปัญหา อาจารย์ที่ต้องมาทำงานทางธุรการ ซึ่งไม่ควรการปฏิสัมพันธ์ ทำได้ยาก ส่งผลต่อการสร้างเครือข่าย

ส่วนที่ 4 แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาาระบบเปิดในมิติต่าง ๆ

การวิเคราะห์แบบสัมพัทธ์เชิงลึกความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับ
แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาาระบบเปิดในมิติต่าง ๆ พบว่า

ด้านการบริหารจัดการโครงสร้างสถาบันการศึกษา

การสร้างความสำเร็จในระบบเปิดให้กับผู้เรียน เช่น การปฐมนิเทศ
ตลอดจนการประเมินผล จุดยืนของการบริการควรมีการสร้างความเป็นธรรม เปิดโอกาส ปรัชญา ให้
โอกาส เรียนรู้ตามอัธยาศัย เรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาาระบบเปิด ให้โอกาสคนทุกคน มหาวิทยาลัยมี
ปรัชญาที่ชัดเจน การดำเนินการชัดเจน การสร้างตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับปรัชญา มาตรฐานการศึกษา
อยู่ในระดับที่ได้รับการยอมรับ สร้างคน ใช้ความรู้ไปประกอบอาชีพ มีการลงทุนเพิ่มแรงจูงใจให้
ผู้เขียน การบริหารที่ได้มูลค่า สร้างภาพลักษณ์ คุณค่านิยม ของมหาวิทยาลัยที่จะเกิดขึ้น กระบวนการ
จัดการ การกระจายส่วนรับผิดชอบไม่ควรรวมในที่ ๆ เดียว การปรับโครงสร้าง ที่ต้องเพิ่ม บางอย่าง
ต้องตัด

หลักสูตร ผู้สอน

แนวทางการพัฒนา ให้มองในเชิงระบบตั้งแต่ต้นจนจบ สิ่งสำคัญคือ
เนื้อหา ช่องทาง ที่เหมาะสมกับผู้เรียนผู้เรียนต้องการหรือไม่ มีการประเมินผู้เรียน แนวทางการพัฒนา
หลักสูตร กระบวนการยาวนานทำให้เสียโอกาส การทำ focus group ก็เพียงพอ ไม่ต้องทำวิจัย
หลักสูตร มีความยืดหยุ่นเป็นสหวิทยาการมากขึ้น สามารถควรวรรวมหลักสูตร เรียนควบ 2 ปริญญา
เช่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ แบบต่างประเทศ เนื้อหาวิชาต้องมีความเข้าใจง่าย หลักสูตรระดับ
มหาบัณฑิตมีความต้องการหลากหลาย อัตราค่าลงทะเบียนที่แตกต่างกัน และจัดตามความต้องการของ
ตลาด มีระบบคนต่อคิวเขียนหน่วยเมื่อผู้เขียนไม่สามารถเขียนได้เพื่อให้เอกสารเสร็จตามเวลา

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

ข้อจำกัดของมิติเวลา สื่อที่ใช้ได้ดีในช่วงหนึ่ง ผลิตสื่อให้มีความเข้าใจ
มากกว่าสื่อที่อ่าน ปรับปรุงสื่อให้ทันสมัย นักศึกษาส่วนมากต้องการเอกสารเนื้อหาสรุปการบริการ
การเข้าถึงนักศึกษา มีการเตรียมการระบบสารสนเทศสำหรับอนาคต พัฒนาระบบฐานข้อมูล และใช้
ฐานข้อมูลเดียวกัน การมีปฏิสัมพันธ์แบบ 2 ทาง ต้องพัฒนาบุคลากรที่มีความสามารถด้านไอที มีทีม
พัฒนาที่สามารถสนับสนุนได้ทุกด้าน การขับเคลื่อนได้ด้วยบุคลากรของมหาวิทยาลัยเอง

ข้อเสนอแนะ

ระดับของการเปิดในการจัดการศึกษาที่มีอยู่เพียงพอ หรือควรขยายเพิ่มด้านใด

อินเทอร์เน็ต

1) การจัดชั้นเรียน ต้องการตัวเตอร์ สอนเสริม เฉลี่ยหน้าและผ่านระบบ

2) การวิพากษ์ การสัมมนาเสริม สัมมนาเข้ม

3) เพิ่มทางสายวิทยาศาสตร์ยังไม่มากพอ ศาสตร์ด้านการแพทย์ วิศวกรรม

(ต้องคำนึงถึงศักยภาพต่างๆ)

4) เพิ่มด้านภาษา ศิลปศาสตร์ (มีข้อจำกัดมาก มีเงื่อนไขหลายส่วน)

5) การใช้ระบบ เทคโนโลยีให้เข้าถึงนักศึกษา การลงทะเบียน การจัด

สอบ แต่ยังคงระบบจดหมายไว้

6) งานทะเบียนและวัดผล นักศึกษาเข้าถึงระบบได้ง่ายขึ้น

7) ขยายระบบการสอบ ไปยังจังหวัดต่างๆ

8) ความต้องการของผู้เรียน ระดับ รูปแบบ เทรนของสังคมเปลี่ยนไป

เป็นการประสบความสำเร็จ ไม่เพียงปริญญา เปิดในหลายรูปแบบ การชั้บโครงสร้างภายใน

9) เปิดงานลักษณะโปรเจค ฝ่ายอาจารย์ และฝ่ายสนับสนุน เป็นมินิ

โปรแกรมที่ไม่ส่งผลเสียต่องาน

10) กิจกรรมที่หารายได้ certificate online ค่าใช้จ่ายเท่ากับการ

เรียนในชั้นเรียน

11) เพิ่มเติมกลุ่มเป้าหมาย ผู้สูงอายุ

12) Thailand 4.0 การประกอบอาชีพได้ หลักสูตรมุ่งสู่วิชาชีพ

13) การใช้สื่อที่มีอยู่บน YouTube ขออนุญาต สื่อที่ผลิตเองและใช้ของผู้อื่น

14) เปิดโอกาสให้เรียนแบบบูรณาการ ตามความต้องการตลาด

15) MOOCs เรียนระดับปริญญาตรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ง่ายเมื่อ

ต้องการประกาศนียบัตร

16) หลักสูตรต่าง ๆ ที่ทันสมัย บรรจุในคอส MOOCs

ตอนที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการศึกษาาระบบเปิดของประเทศไทย

จากการศึกษาข้อมูลเพื่อนำมาเสนอแนวทางการพัฒนาการศึกษาาระบบเปิดของประเทศไทย จึงได้แนวทางการจัดการศึกษาระบบเปิด ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย ดังนี้ ตารางที่ 4.23 องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อยของแนวทางการจัดการศึกษาระบบเปิดในประเทศไทย

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
1. ด้านการบริหารจัดการด้านระบบและการให้บริการ (Infrastructure and support system)	1) เทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure and Technology) 2) การบริการสนับสนุน (Administrative support) 3) ความร่วมมือที่เชื่อมโยงกัน (Connected Partnerships)
2. ด้านการสอน (Instructor)	1) บทบาท (Role) 2) ความเชี่ยวชาญ (Expertise) 3) ทักษะการเรียนการสอน (Teaching skill) 4) ทักษะทัศนคติ (Attitude)
3. ด้านการวางแผนและการออกแบบ (Course Planning & Designing)	1) การวางแผนหลักสูตร (Course Planning) 2) วัตถุประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objectives) 3) เนื้อหาการเรียนรู้ (Learning Content) 4) สื่อการเรียนรู้ (Learning materials)
4. ด้านการนำไปใช้งาน (Course Implementation)	1) การมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) 2) บริการสนับสนุนการเรียนรู้ (Learner Support Service)
5. ด้านประเมินผลการเรียนรู้ (Learning Evaluation)	1) วิธีการประเมินผล (Evaluation Method) 2) ความเป็นเที่ยงธรรม (Validity & Fairness) 3) พื้นที่บริการให้คำปรึกษา (Evaluation Area)
6. ด้านการประเมินหลักสูตร (Course Evaluation)	1) การประเมินผลหลักสูตร (Course Evaluation)
7. ด้านการบริหารจัดการ (Course Management)	1) การสร้างทีม (Build a course team) 2) การทดสอบ (Testing) 3) ด้านการเงิน และทรัพยากร (Financial & resources) 4) โพรโมชัน (Promotion) 5) กฎหมาย (Legal)

ตอนที่ 3 เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปสังเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างมหาวิทยาลัยเปิดในอาเซียน

ผลการสังเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยเปิดในอาเซียน ซึ่งระบบของการศึกษาระบบเปิดในอาเซียน เป็นระบบที่เปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้สำหรับทุกคน ทุกที่ และทุกเวลา ดังภาคผนวก ฉ เรื่อง CAPITALIZING OPEN EDUCATION IN ASEAN และสามารถสรุปประเด็นสำคัญร่วมกัน ดังนี้

ตารางที่ 4.24 ประเด็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยเปิดในอาเซียน

ประเด็น	UT	HOU	UPOU	OUM	STOU
ปรัชญา	<p>Open education is a concept of opening access to education to all. It is based on the belief that education and knowledge are public goods and that everyone has the right to access quality education (Belawati, 2014).</p> <p>The practice of open education has been</p>	<p>Open learning opportunities for people with good quality, serving diverse learning needs for various types of training, multi-disciplinary, multi-level, meet the requirements of national construction and international integration</p>	<p>A philosophy of learning that is based of flexibility of access for equity in education, an educational system accessible to every individual with minimal restrictions and emphasizing the flexibility of the system to eradicate problems caused by barriers like age, geographical</p>	<p>Open – openness in the context of entry requirement regardless of age, location, income, level of education, and ideology</p>	<p>An open education system where learners can study independently through various media at anywhere and anytime.</p>

ประเด็น	UT	HOU	UPOU	OUM	STOU
	influenced and accelerated by the advancement of information and communication technology (ICT), which has also triggered the global movements on open source software, open content, open license, and open educational resources (OER).		location, time constraints and economic situation (RA 9500)		
วิสัยทัศน์	By 2021, UT aims to become a world-class Distance	HOU is the higher education training and research with	The mission of UPOU is to provide Filipinos everywhere access	the motto “University for all.”	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่ใช้ระบบการศึกษาทางไกล ให้การศึกษา

ประเด็น	UT	HOU	UPOU	OUM	STOU
	Learning University by producing higher education products and by managing, developing and disseminating information on distance education	different forms of training (distant and face- to-face) to meet the diversified learning needs of the society, contributing to increasing the scientific and technical potential of the nation	to quality higher education through innovative methods of teaching and learning that are designed to be responsive to their needs as well as to national development priorities		ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน
การบริหารงาน	มีแผนยุทธศาสตร์ 10 ปี และแผนปฏิบัติการ 4 ปี มีการกระจายอำนาจให้ ศูนย์ภูมิภาค มีการใช้ ระบบ ISO กำกับ คุณภาพ	มีการกระจายอำนาจการบริหารงานบางเรื่อง มีการบริการนักศึกษาแบบ One-Stop Service	ให้ความสำคัญกับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การประกันคุณภาพ การศึกษา การสร้าง ความร่วมมือกับ หน่วยงานต่างๆ	มีการแยกบทบาทหน้าที่ ชัดเจน แต่ประสานการทำงานร่วมกันอย่างมี ประสิทธิภาพ	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีการบริหารงานแบบรวมศูนย์ โดยมีสภามหาวิทยาลัย ซึ่งมี องค์ประกอบจากผู้แทนภายใน มหาวิทยาลัย และผู้แทนจาก หน่วยงานภายนอก เป็นองค์กร

ประเด็น	UT	HOU	UPOU	OUM	STOU
					สูงสุด และสภาวิชาการ ดูแลด้านวิชาการ ในด้านการแบ่งส่วนราชการ ประกอบด้วยสายวิชาการ จำนวน 11 สาขาวิชา และสายสนับสนุนวิชาการ จำนวน 10 สำนักและ 1 สถาบัน
การให้บริการแก่นักศึกษา	มีระบบ Tutorial System โดยผู้สอนต้องได้รับการอบรมและประเมินจากส่วนกลาง และมีระบบ Online Tutorials โดยให้นักศึกษามา Upload บทเรียน และมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษาค้นอื่นได้	มีระบบการให้บริการวิชาการแก่นักศึกษาในรูปแบบฝึกรอบรมผ่านสื่อประเภทต่างๆของมหาวิทยาลัย	มีระบบการให้บริการแก่นักศึกษาที่หลากหลาย โดยการสื่อสารแบบเผชิญหน้าทั้งในส่นกลางและศูนย์ภูมิภาค การใช้ SMS การใช้ ICT ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย	มีศูนย์ภูมิภาค ให้บริการนักศึกษา ช่วยดูแลนักศึกษา ป้องกันการลาออกกกลางคัน	มีระบบการให้บริการการศึกษาและระบบการสนับสนุนนักศึกษาหลายรูปแบบ ได้แก่ การสอนเสริม การสอนสดผ่านสื่อสังคม (Social Media) มีระบบการให้บริการแนะแนวการศึกษาผ่านนักแนะแนวการศึกษา รวมทั้งมีการสนับสนุนกิจกรรมของชมรมนักศึกษาประจำจังหวัด

ประเด็น	UT	HOU	UPOU	OUM	STOU
การพัฒนาหลักสูตร	มีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเปิดโอกาสทางการศึกษา โดยจัดระบบการศึกษาแบบยืดหยุ่น ไม่จำกัดเวลา นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนได้ตลอดปี มีการพัฒนาหลักสูตร/ชุดวิชาด้วย Course Team	รูปแบบของหลักสูตรเน้นการเข้าถึงของนักศึกษา และคุณลักษณะเฉพาะของเนื้อหาวิชาเป็นหลัก	มีการพัฒนาหลักสูตรที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การจัดหลักสูตรเฉพาะให้กับภาคธุรกิจ มีการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติที่เกิดจากสถาบันการศึกษาในประเทศต่าง ๆ อย่างหลากหลาย	มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร และกรรมการประกันคุณภาพ การศึกษา และมีการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติที่รองรับผู้เรียนต่างชาติทั่วโลก	มีการพัฒนาหลักสูตร ทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก ประกาศนียบัตร หลักสูตรฝึกอบรม และหลักสูตรเฉพาะที่จัดขึ้น การพัฒนาหลักสูตร ใช้ระบบ Course Team ซึ่งองค์ประกอบ Course Team ประกอบด้วยอาจารย์ภายใน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก อาจารย์ด้านเทคโนโลยีการศึกษา อาจารย์ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรเป็นไปอย่างครบวงจร ทั้งในส่วนของเนื้อหา สื่อการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล

ประเด็น	UT	HOU	UPOU	OUM	STOU
ระบบ สื่อการศึกษา	<p>สื่อหลัก ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ ขนาด pocket book โดยผู้เขียนเป็น ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา โดยส่งต่อให้ content reviewer หลังจากนั้นส่ง ต่อไปยัง media production</p> <p>สื่อเสริมมีหลากหลาย ตามคุณลักษณะของ ผู้เรียนและมีทุกชุดวิชา มีระบบ Online Tutorial ในลักษณะ ชุมชนการเรียนรู้</p>	<p>สื่อหลัก ได้แก่ ตำรา เรียนและการสอนผ่าน สื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง และมีสื่อเสริมที่ หลากหลาย ได้แก่ e- learning, m-learning, MOOC</p>	<p>สื่อหลัก ได้แก่ สื่อ สิ่งพิมพ์ มีลักษณะเป็น Study Guide และมี คู่มือช่วยในการทำ กิจกรรม สื่อเสริม มีหลากหลาย ตามคุณลักษณะของ ผู้เรียน เช่น MOOC, e- learning</p>	<p>สื่อหลัก ได้แก่ สื่อ สิ่งพิมพ์ มีลักษณะเป็น Study Guide สื่อเสริม มีการผลิตสื่อที่ หลากหลายตาม คุณลักษณะของผู้เรียน เช่น MOOC</p>	<p>สื่อหลัก คือ สื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อ เป็นแนวทางในการศึกษา มีการ กำหนดจำนวนหน่วยกิตโดย 1 ชุดวิชา เทียบได้ไม่เกิน 6 หน่วย กิต และเนื้อหาในการนำเสนอ แบบเดียวกันทุกสาขาวิชา ทำ ให้นักศึกษาง่ายต่อการศึกษา ด้วยตนเอง</p> <p>สื่อเสริม ได้แก่ รายการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ VCD mp3 การสอนเสริมทั้ง แบบเผชิญหน้า การสอนเสริม ทางไกลผ่านดาวเทียม/ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต การสอน สดผ่านสื่อสังคม (Social Media) การสัมมนาข้าม การ เรียนการสอนแบบ e-Learning</p>

ประเด็น	UT	HOU	UPOU	OUM	STOU
แหล่งเรียนรู้ และระบบ สนับสนุนการ เรียนการสอน	มีศูนย์ภูมิภาคที่สามารถ รองรับผู้เรียนได้ทั่ว ประเทศ	ใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์และการ เชื่อมต่อเครือข่ายของ มหาวิทยาลัยเข้าช่วย	มีการบริการนักศึกษา แบบครบวงจร โดยไม่ ต้องมาที่มหาวิทยาลัย	มีระบบ Tutor ที่ สามารถบริการนักศึกษา ได้ทั่วถึง	มีศูนย์วิทย์พัฒนา ที่เทียบเท่าได้ กับ Regional Center ซึ่ง สามารถรองรับผู้เรียนได้ พอสมควร โดยมีการเชื่อมโยง ข้อมูลจากส่วนกลางไปยังศูนย์ วิทย์พัฒนาได้

